

ÜNİVERSİTELERDE ULUSLARARASI SORUNLARI ÇALIŞTAYI

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ

10 Aralık 2012
İstanbul

00:00

“Türk Araştırmacıların ABD Deneyimi”

Haluk Ünal

University of Maryland, TASSA

ULUSLARARASILAŐMA SORUNLARI

ÇALISTAYI 10 Aralık 2012

Istanbul Üniversitesi Kongre ve Kültür Merkezi

Sunum Ana Çizgileri

- TASSA hakkında ilgili bilgiler
- Küreselleşmede ABD örneği (yabancı öğrencilerin ülkelere ve bilim dallarına göre dağılımı)
- Türk üniversitelerinin küreselleşmesindeki seçenekler
- Türk bilim diasporasının küreselleşme hamlesine olabilecek katkıları

Türk Bilim Adamları ve Akademisyenler Birliği (TASSA)

Bağımsız, kar gayesi gütmeyen, Amerika'da yaşayan bilim insanlarını ve akademisyenleri tek çatı altında toplayan bir sivil toplum örgütüdür

2004 yılında Washington DC'de kurulmuştur

Vizyonu: Türkiye ile ABD arasında sürdürülebilir bir bilim köprüsü kurmaktır

TASSA Tüzük Hedefleri

- ABD ile Türkiye arasındaki eğitim ve bilim işbirliğinin arttırılmasına katkıda bulunmak
- Türk bilim insanlarının başarılarını kamuya duyurmak
- Türk kökenli bilim insanları ve akademisyenler arasındaki iletişimi ve işbirliğini güçlendirmek
- Gelecek nesil Türk bilim insanlarının ve araştırmacılarının önünü açmak ve desteklemek

TASSA YÖNETİMİ

Başkanlar:

Dr. Süleyman Gökoğlu, NASA (2005-2007)

Prof. Dr. Banu Onaral, Drexel Univ. (2008-2010)

Prof. Dr. Haluk Ünal, University of Maryland (2010-Prs)

Mevcut idare meclisi:

Hüseyin Abut (San Diego State) Turgay Ertekin (Penn State),

Murat Günel (Yale), Orhan Gürbüz (Tobolski Watkins Eng. Inc),

Şebnem Kalemlı-Özcan (Maryland), Aydoğın Özcan (UCLA), Füsün

Özgüner (Ohio State), Mehmet Toner (Harvard)

Mevcut Yürütme Kurulu:

Hasan Ayaz (Drexel), Levent Güntay (FDIC), Nilay Papıla (Project

Cons), Refik Soyer (GWU), Candan Tamerler (Univ. of

Washington)

TASSA YAPISI

TEKNİK KOMİTELER

Mühendislik ve Uygulamalı Bilimler

Tıp ve Biyomedikal Bilimler

Doğa Bilimleri

Sosyal Bilimler ve Sanat & Beşeri Bilimler

STANDING KOMİTELER

Kanun ve Yönetmelikler

Üyelik

Türkiye ile İlişkiler

Finans

Web.....

Sayılsız Değerli Bilim
İnsanının TASSA'ya olan
güveni, katkıları

Sinerjik yapı ve Dinamizmi

Bireysel Üyeler
Kurumsal Üyeler

TASSA Kimlere Ulaşmaktadır?

- Veri tabanındaki kişilerin bilim dallarına göre dağılımı şöyledir:

	Akademisyen	Özel ve Devlet Kurumlarındaki Bilim İnsanları	Talebe	Toplam
Mühendislik	289	360	309	958
Tıp ve Biyomedikal	266	142	19	427
Doğa Bilimleri	119	41	42	202
Sosyal	428	332	464	1224
Total	1102	875	834	2811

TASSA TOPLANTILARI

■ Genel Toplantılar:

- 2005 George Washington Üniversitesi
- 2006 Drexel Üniversitesi
- 2007 Yale Üniversitesi
- 2008 Harvard Üniversitesi
- 2012 Maryland Üniversitesi
- 2014 UCLA

TASSA'12 Konferansı

- Gelmiş geçmiş en büyük Türk bilim insanları konferansı.
- Farklı Bilim Dallarından ~400 katılımcıyı (100 kişi Türkiye'den) bir araya getirmiştir.
- 240 değişik ABD kuruma ek 35 Türk üniversitesi temsil edilmiştir.
- Sanayi Bakanlığı , Elçilik, Üniversiteler, YÖK , U.S. State Department destek vermiştir.
- Program Komitesi
  - Daron Acemoglu, MIT
  - Melis Anahtar, Harvard
  - Gökhan Hotamışlıgil, Harvard
  - Murat Tarımcılar, George Washington

TASSA'12 Konferansı

- Bilimsel çalışmalar sunulmuştur.
- Paneller gerçekleştirilmiştir:
  - Amerikan ve Türkiye hükümet temsilcileri “Türk-Amerikan Bilim Anlaşması” panelinde bir araya gelmiş,
  - Rektörler Panelinde 13 Rektör “Türkiye’nin Yüksek Öğretim Modellerini” tartışmıştır.
- Genç araştırmacılarımız araştırma konularını anlatmış ayrıca poster sunumları yapmıştır.
- Türk Üniversitelerinin tanıtım oturumu yapılmıştır.
- Amerikada öğrenim gören 125 öğrenci 13 Türk üniversitesi ile iş görüşmeleri yapmıştır.
- Konuşma ve sunumların tümü TASSA web sitesindedir.

Diğer TASSA Faaliyetleri

- Finans Okulu – 2013 (Üniversitelerimizin desteği çok önemli)
- Türk bilim diasporasının akademik başarılarının toplandığı yıllık rapor
- Her iki ayda bir çıkan “The Bridge” isimli haber gazetemiz
- Özel raporlar (örneğin YÖK tasarısı, Tersine beyin göçü)
- Webminer Serileri

Yeni Atılımlar...

- TASSA Akademisi
- TASSA'nın bir job-clearinghouse kurması için çalışmaktayız
- TASSA'nın Avrupa ayağını oluşturup diğer ülkelerdeki Türk bilim insanlarını da bir araya getirmek gerekmektedir

ABD'de bulunan Türk ve Yabancı Öğrenciler (2010-2011)

Sıra	Gönderilen Sayı	Gönderilen Sayı / Nüfus
	Dünya Toplamı	723,277
1	Çin	157,558
2	Hindistan	103,895
3	G. Kore	73,351
4	Kanada	27,546
5	Tayvan	24,818
6	S. Arabistan	22,704
7	Japonya	21,290
8	Vietnam	14,888
9	Meksiko	13,713
10	Türkiye	12,184

Yeni Atılımlar...

- TASSA Akademisi
- TASSA'nın bir job-clearinghouse kurması için çalışmaktayız
- TASSA'nın Avrupa ayağını oluşturup diğer ülkelerdeki Türk bilim insanlarını da bir araya getirmek gerekmektedir

ABD'de bulunan Türk ve Yabancı Öğrenciler (2010-2011)

Sıra	Gönderilen Sayı	Gönderilen Sayı / Nüfus
	Dünya Toplamı	723,277
1	Çin	157,558
2	Hindistan	103,895
3	G. Kore	73,351
4	Kanada	27,546
5	Tayvan	24,818
6	S. Arabistan	22,704
7	Japonya	21,290
8	Vietnam	14,888
9	Meksiko	13,713
10	Türkiye	12,184

Akademik Düzey ve Geldiği Ülke

Ülke	2010/2011 Lisans	2010/2011 Lisansüstü	LÜ / L
Çin	56,976	76,830	1.3
Hindistan	14,004	63,624	4.5
G. Kore	37,944	22,486	0.6
Türkiye	3,532	6,435	1.8

Kaynak: Institute of International Education

Öğrencilik Alanı ve Geldiği Ülke

<i>Ülke</i>	<i>İşletme</i>	<i>Eğitim</i>	<i>Mühendislik</i>	<i>Güzel Sanatlar</i>	<i>Sağlık</i>
Çin	27.5	2.1	19.2	3.4	2.0
Hindistan	15.2	1.0	36.9	1.3	4.9
G. Kore	17.0	3.7	10.8	12.2	5.4
Türkiye	17.3	3.7	22.9	4.0	1.2

<i>Ülke</i>	<i>Beşeri Bilimler</i>	<i>İngilizce Eğitim</i>	<i>Kompüter Bilimleri</i>	<i>Doğa Bilimleri</i>	<i>Sosyal Bilimler</i>
Çin	1.2	4.3	10.6	11.5	7.0
Hindistan	0.6	0.7	19.8	11.4	3.0
G. Kore	4.6	5.2	5.0	8.0	10.1
Türkiye	3.1	5.1	9.6	8.1	12.5

En Fazla Yabancı Öğrenci Kabul Eden Üniversiteler, 2010/11

Sıra	Kurum	Toplam yabancı öğrenci
1	University of Southern California	8,615
2	University of Illinois - Urbana-Champaign	7,991
3	New York University	7,988
4	Purdue University - Main Campus	7,562
5	Columbia University	7,297
6	University of California - Los Angeles	6,249
7	Ohio State University - Main Campus	6,082
8	University of Michigan - Ann Arbor	5,995
9	Michigan State University	5,748
10	Harvard University	5,594
11	Indiana University - Bloomington	5,471
12	Boston University	5,464
13	University of Florida	5,393
14	University of Texas - Austin	5,323
15	Penn State University - University Park	5,207
16	Northeastern University	5,187
17	SUNY University at Buffalo	5,185
18	University of Minnesota - Twin Cities	5,124
19	Georgia Institute of Technology	4,943
20	Arizona State University	4,934
21	Texas A&M University	4,874
22	University of Pennsylvania	4,752
23	University of Wisconsin - Madison	4,647
24	University of Houston	4,377
25	Cornell University	4,357

Top 25 Total (20.0% of all international students)

144,359

Üniversitelerin Küreselleşmesi

- Yurt dışındaki
  - Üniversiteler
  - Akademisyenler
  - Talebeler

- Diaspora
  - Türk araştırmacılar
  - Türk talebeler

- Lisans
- Yüksek Lisans
- Doktora
- Araştırma/Geliştirme

**Ekonomik büyümeye
katkısı arttırmak**

Küreselleşme Seçenekleri

- **Türk Üniversite – Yabancı Üniversite**
  - Öğretim üyesi / öğrenci değişimi
  - Bilimsel çalışmaların sunumu
  - Ortak diploma
  - Ortak araştırma
- **Türk Üniversite– Türk bilim diasporası**
  - Kısa dönemli ziyaretler ve sunumlar (vakıf univ.)
  - Ortak araştırma (vakıf univ.)
  - Sabbatical
  - Elektronik ortamdan yararlanma (TASSA Academy)
  - Kesin dönüş
  - Doktora programlarına katkı

Üniversitelerin Küreselleşmesi

- Yurt dışındaki
  - Üniversiteler
  - Akademisyenler
  - Talebeler

- Diaspora
  - Türk araştırmacılar
  - Türk talebeler

- Lisans
- Yüksek Lisans
- Doktora
- Araştırma/Geliştirme

**Ekonomik büyümeye
katkısı arttırmak**

Küreselleşme Seçenekleri

- **Türk Üniversite – Yabancı Üniversite**
  - Öğretim üyesi / öğrenci değişimi
  - Bilimsel çalışmaların sunumu
  - Ortak diploma
  - Ortak araştırma
- **Türk Üniversite– Türk bilim diasporası**
  - Kısa dönemli ziyaretler ve sunumlar (vakıf univ.)
  - Ortak araştırma (vakıf univ.)
  - Sabbatical
  - Elektronik ortamdan yararlanma (TASSA Academy)
  - Kesin dönüş
  - Doktora programlarına katkı

Küreselleşmede kolay ama az kullanılan bir seçenek...

“Economists broadly agree that about 60% growth of the U.S. economy during the last sixty years has been due to technical innovation much of which has originated in university research.”

Charles M. Vest
President Emeritus, MIT
President National Academy of Engineering

C. M. Vest. *The American Research University*, University of California Press (2007)

Küreselleşme ve Doktora Eğitimi

- Yurt dışındaki akademisyenler doktora tez komitelerinde yaygın olarak görevlendirilebilmeli.
- Tüm kadro atama jurilerinde yine yurt dışındaki akademisyenler görev alabilmeli veya görüş istenebilmeli.
- “Adjunct” pozisyonlar yaratılmalı, kadro derecelerinde esnek geçişler sağlanabilmeli.

Küreselleşmede Yapısal Engeller

■ Türk Üniversite – Yabancı Üniversite

- Karar mekanizmasının yavaşlığı (merkeziyetçilik) ve fon eksikliği (örneğin, uluslararası konferansa katılım, ortak yazar ile buluşma)
- Yabancı hoca istihdamı, postdoc çalıştırma, yabancı proje ortaklıklarındaki mevzuat kısıtlamaları
- İhale kanunları (malzeme ve cihaz alımları ile ilgili kısıtlamalar)

■ Türk Üniversite– Türk bilim diasporası

- Devlet üniversitelerindeki kısıtlı imkanlar (vakıf univ. kıyasla)
- Araştırma üniversitesi (flag ship) kavramının olmaması; ders yükünün fazlalığı.
- Akademik ortamın farklılığı ve geçiş dönemi zorlukları
- Devlet üniversitelerinin vakıf üniversitelere kıyasla maddi imkanlardaki kısıtlamalar
- Doçentlik atamalarındaki bürokrasi, doktora derecesinin eşdeğerliliği

Her Alanda Stratejik Hareket Planları

■ Beyin göçü

- “Beyin göçünü” oluşturan sebepleri belirlemek, çözümlenmek
- Bilimde, Eğitimde, Teknolojide Kritik Kütleli Arttırmak
- Yönetmelik, Mevzuat, Uygulamada Esneklik
- Doğal Akışa Müdahale ve Yönlendirebilme

■ Beyin Gücü

- Göçü Güce Çevirebilme Stratejileri
- Gücü Kullanabilme Stratejileri
- Bilim Diasporasının Önemi
- Birlik, Tecrübe, Farklı Bakış
- Global Gücün kullanımına uygun stratejiler

Küreselleşmede atılan olumlu adımlar

- Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, TÜBİTAK çalışmaları
  - Kurultay ve Çalıştayların düzenlenmesi
  - Yurt dışındaki Türk bilim insanlarına tanınan burs imkanları
  - Sabbatical bursları
  - Bilim Ateşelikleri
  - Bilim bilinçlenmesinin artması
- Üniversiteler (özellikle vakıf üniversiteleri)
  - İşe alma politikaları
  - Bilimsel makalelerin yayınlanması
  - Üniversitelerin küreselleşme çalışmaları
- ABD'ki gelişmeler
  - Burs imkanlarının artması
  - Bilim diasporasına verilen önemin ve desteğin artması

Sonuç olarak.....

- TASSA gibi kurumlar Türk bilim diasporasının güçlenmesi ve tersine beyin göçüne destek vermesi yönünden önemlidir.
- Yurt dışına yüksek sayıda doktora öğrencisi gönderilmeli ve yurt dışından lisans ve yüksek lisans öğrenci çekmenin yolları araştırılmalı.
- Kapsamlı strateji dokümanları hazırlanmalı
- Yapısal engeller el birliği ile aşılmalı
- Küreselleşme yönünde atılmış adımlara devam edilmeli.
- Yurt dışında görev yapan, yaşayan bilim insanları ve akademisyenler Türkiye'mizin kalkınmasında kullanabileceğimiz çok güçlü bir kaynaktır. Onlardan alabildigince faydalanmalıyız.
- Çalıştayımızın bu bağlamda çok başarılı geçmesi ve somut adımların atıldığı bir çalışma olması gerekmektedir.